

Sjónarmið

Niðurbrótandi undirhaldssending - kritiskur journalistikkur

Eru flatar, fúlar skemtisögur meira samfelagshóttandi enn kritikkleysur journalistikkur?

Nýggja ungdomssendingin hjá Útvarpinum, Siesta, hevur argað mangan í so stóran mun, at blaðjakar er komið í. Uni Arge, sum p.t. er í starvslæru í SvF, skrivur, at Siesta beinleiðis er skaðiligt fyri ungdommin, og at sendingin somuleiðis er ein hóttan mótvægis mentan okkara. Eg eri samdur við Una so langt, at sendingin Siesta als ikki er verd at lurtast eftir. Men hinvegin kann eg bert tosa fyri meg sjálfvan í hesi søk. Eg havi onga hóming av, hvussu einum 17 ára gomlum hóvar flatar, fúlar sokallaðar skemtisögur saman við tíðarinnar tónleiki. Tað kann hugast, at tey 17 ára gomlu høvdu mett eina sending hjá mær við tónleiki og skemti sum vanvirðandi skammiliga. Hóast eg nevndi hana Fiesta. Og skulu vit tosa um hóttanir móti mentunarvinnum, so eru hermótini nógv í tali. Sjónvarpið, útlendsk blað og síður, sum vit øll taka upp. Í mínum hugaheimi er tað minst líka stórt brot mótvægis mentunarvinnum at standa á skateboard ella eina pitabreyð við reyðvíni afturvíð, sum at taka Siesta sendingina til sín.

Men Uni mundi eisini hava tað journalistiska í huga, tá hann skrivaði viðmerkingarnar um Siesta. Hann hevur hugsað um Útvarpið sum fjølmiðil. Um støði tess og tign. Og mæðar væl, at journalistarnir sjálfir bæði hugsa um støði hjá fjølmiðilunum og gera viðmerkingar til avriki teirra. Men tað harmar, at kritiska meðvitið ikki røkkur longur enn til at finast at eini undirhaldssending.

Kritikkleysur journalistikkur

Heita skrivi eg, tí okkara tíðindaverð livir í einum sokallaðum kritikkleysum anda, har hvør ger sum best ella sum best ber til, og onnur tiga ella í hvussu er ikki tosa um nakað, har viðkomandi persónar eru hoyra. Tað tykist vera soleiðis millum tíðindafólk í Føroyum, at etiska linjan verður lögð áráka Lýðarsveg, og tann, sum heldur seg oman fyri hesa linju, hevur reint

mjøl í posanum. Tað tykist vera soleiðis, at spjall tú Oyggjatiðindi út, so hevur tú atgongumerki til føroyska etiska himmalin. Ringa samvitskan, um at menn og kvinnur ikki tora at taka mál upp (av eini ella aðrari orsök), verður mangan reinskað við einari treytaleysari útspilling av »háttinum« teir arbeida upp á á Lýðarsvegi.

Nú arbeidir blaðstjórin á Oyggjatiðindum upp á sín máta, og ein kann halda um tað, sum einum lystir, men ósemja við blaðstjóranum um hansara arbeidshátt (hann treingir helst eina etiskt/journalistiska andlitslyfting) er ikki tað sama sum ein rættvísgering av eignum avriki. Og tað harmar meg sum sagt, at ósakligt og burturtigandi tíðindaflutningurin í fjølmiðilunum sleppur at fara aftur við borðinum uttan nakra sum helst almenna viðmerking.

Eitt fesk dæmi er, at Dimmalætting í leygardagsblaðnum 4. juli 1997 hevur grein á forsiðuni um, at Heini Fosaa og Havnar Timburhandil eru farnir upp í flakavinnuna í Sandoyinni. Og í greinini verður endurgivið tað, sum Heini Fosaa sigur um eiginpening, rakstrararmøguleikar o.a. Ikki eitt einasta orð um tað, at Heini er næstformaður í Framtaksgrunninum, sum hevur so ómetalt vald innan føroyska fiskivinnu. Ikki eitt orð um, at Heini kanska er ógegnur, um at hann kanska hevur gjørt sær dælt av vitan, hann hevur frá starvi sínum sum næstformaður. Ikki orð um, hvussu ódæmlikt tað er, at Heini ger slíkt. At hann ger tað, sum so nógvir hava gjørt undan honum. Men vit eru helst farin at hugsa sum so, at tá tað ikki hevur fingið avleiðingar áður at blanda almenn álitis störv og privat áhugamál saman, hví skal tað so fáa tað í dag.

Eitt er, at eitt óroynt tíðindafólk skrivur slíka grein, annað er, at blaðleiðslan á landsins størsta blað setir slíkt á forsiðuna.

Útvarpið royndi sama dag at seta spurningar viðvíkjandi atburðinum

hjá Heina Fosaa, men læt hann sleppa við einkisigandi svörum, og Útvarpið fór ikki longur við t.d. at spyrja formannin (sum annars gongur fyri at vera ein rættlinjadr maður, sum við fullum huga arbeidir fyri at skilja umsitargliti og politiskt arbeiði at) ella kanska eisini við at spyrja okkara lögmann, sum er ovasta høvdi í Framtaksgrunninum. Soleiðis fer Heini Fosaa aftur við borðinum sum so mangur undan honum er sloppin tað.

Grópa í fortíðini

SvF sigur seg vera minst líka so kritiskur fjølmiðil sum Oyggjatiðindi. Munurin er bert siga teir, at teirra arbeidsháttur er nógv meira professionellur. Vónandi eru 10-20 útbúir journalistar meira professionellir enn ein uttan viðkomandi útbúgving, men útsøgnin um kritiskur journalistikkur loyvi og mætt at ivast í. Tí ta SvF fer at rópa er tað altíð aftur í tíðina. Teir grópa so at siga ongantið í dagsins tíðindum. Óssur kom við sendingunum um Heygdrang, Telefonverkið o.a. Og tað frættist, at sjónvarpsstjórin setir ein akademikara fyri og annan eftir fyri at grópa í fortíðini. Men spurningurin er bert, hvat journalistiska arkeologin kastar av sær, annað enn at onkur so kann siga: »So var tað allikvæð nakað um tað, sum Dan Klein varð spjellaður fyri«.

Úrslitið av grópingini fær tíverri ikki annað úrslit enn tað. Tær avleiðingar, sum hesi víðurskipti áttu at havt fingið fyri politikarar, reiðarar, bankastjórar, aðrar stjórar og sakførarar, verða tileinkisgjörð við einari yvirleynari viðmerking frá Uffe-mann og lögmanni um, at tað er vordin ein dilla at finna fram gomul avdúkandi skjøl.

Í veruleikanum er tað eitt nokkso tragikomiskt paradoks, at sjónvarpsstjórin og hansara, sum hava sum aðal framerki at avsgia Dan, setir fólk til at ásanna, at Dan hevði grein í sínum máli, bert var arbeidsháttur blaðstjórans ósmilgur.

snýta seg. Tí eiga fjølmiðlarnir at kenna ábyrgdina og fáa alt fram í ljósmála beinanvegin, soleiðis at alt er øllum greitt, meðan svikagerðirnar og lygnirnar framvegis eru aktuellar. Meðan viðkomandi persónar enn minnst. Tað krevur ikki nógv dirvi til at eftirrationalisera. Tað krevur hinvegin dirvi til at avdúka svikið og svikaran, meðan hann enn situr í sessi sínum.

Prioriterið øðrvísi

Míni ráð til Una Arge og onnur tíðindafólk eru tí at prioritera øðrvísi. Gloymið alt um Siesta og gevist við at seta kikaran fyri deyva oyranum, tá tað snýr seg um tey álvarsligu og átrokandi málini. Hví royna tit ikki at avdúka veruliga endamálið hjá Framtaksgrunninum? Hví rona tit ikki at

avdúka TK stovuna sum eitt avnógum stigum hjá ávisum at snýkja okkum upp í ES? Hví er alt enn so mjørkakat viðvíkjandi undirgrundini og rættindunum til ráðvini? Hví eru tit so líkasælir og eidsørir, tá tað snýr seg um sosialu víðurskiptini í landinum? Tora tit ikki, ella hava tit ikki áhuga fyri at víðgera ríkisfelagsskapin meira nágreiniliga? Hví royna tit ikki at lýsa fyri Føroya fólk, hví vit ikki kunnu fáa eitt rentabult vinnulív. Hvør stýrir hesum, og hvørji áhugamál koma í fyrstu rekkju? Hesi, og túsd onnur mál, hava øll somul nógv størri týðning enn Siesta, ið hóast alt kann skiljast sum eitt slag av mótmæli frá ungdomsins síðu.

Finnur Helmsdal

BILFØRARI til Verkstaðið inni á Bakka

Til nýggja buss okkara (vanligt koyrikort) verður søkt eftir einum bilførara, til at byrja 11. august 1997.

Starvstíðin verður 4 tímar hvønn dagin. Koyringin umfatir avheintan og heimkoyring av okkara brúkarum. Kravt verður at viðkomandi er rækin og álítandi.

Starvstíðin verður frá mánadegi til og við týrðag, frá kl. 8.00 til kl. 10.00 og kl. 15.15 til kl. 17.15. Friggjadag tó kl. 8.00 til kl. 10.00 og frá kl. 13.00 til kl. 15.00.

Starvið verður sett fyribils til jóla og verður lønt eftir sáttmála við Føroya Arbeðarafelag.

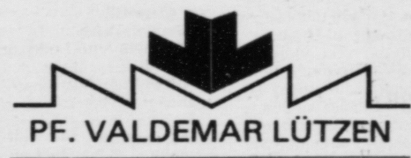
Nærri fæst at vita um omanfyri nevnda starv við at venda sær til Palla Jacobsen, tlf. 73536 - 88536. Umsóknarfreistin er 20. juli 1997.

Umsóknirnar skulu sendast til:

Verkstaðið inni á Bakka
Box 101
900 Vágur

Vøruvognur til sølu

Ein Isuzu vøruvognur frá 88 til sølu. Totalvekt 3500 kg. Krevur ábøtur.

Skálatrøð - 100 Tórshavn - Tlf. 1 1020

Barna- og ungdomstelefonin

hjá Barnabatz/Reyða Krossi svarar mánadag frá kl. 16-18. Tlf. 10645.